

in addition, volunteers-activists improve the level of skills and acquire new knowledge and skills; community takes advantage of the implementation of local projects. As well educational and preventive activities of the Centre has a positive effect on the formation of civil society. Practice shows that the cooperation of socially oriented NGOs and universities becomes the basis for creation of new social technologies. Student youth, thatinvolved to the activities of NGO at the same time become beneficiaries of social work and those who provide the social services. This concept has been used to create a model of informal education of students to form intercultural tolerance. Dissemination of ideas struggle against discrimination and violence through the adoption of ideas that identify civic position and inclusion in the work of national campaigns and projects.

Keywords: intercultural tolerance, intercultural tolerance formation, Center for Intercultural Tolerance, forum theater, «Life Library».

Подано до редакції 28.04.2014

УДК 378.13 : 821.61.2

В. С. Рейдало

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

У статті представлені та обґрунтовані педагогічні умови формування методичної компетентності майбутніх викладачів української літератури в умовах магістратури. Роз'яснено суть кожної з визначених умов та способи реалізації у навчально-виховному процесі вищої школи. З'ясовано зміст основних понять «педагогічні умови», «професійна компетентність» та «методична компетентність» майбутнього викладача української літератури.

Ключові слова: педагогічні умови, професійна компетентність викладача, методична компетентність викладача, підготовка магістрів, навчально-виховний процес, вища школа.

Постановка проблеми. Єдиним шляхом до успішного входження нашої держави у європейський та світовий освітній простори виступає повна модернізація системи освіти та нові вимоги до професійної підготовки викладачів, від яких залежить якість та рівень надання освітніх послуг молодим поколінням студентів. Загальнонаціонального значення набуває навчання у магістратурі, що є запорукою зростання професіоналізму майбутніх фахівців. Потреби ринку праці вимагають докорінної перебудови структури навчально-виховного процесу, оновлення змісту базової педагогічної освіти бакалаврів, спеціалістів, а також розробки змісту, форм і методів педагогічної підготовки магістрів, як фахівців найвищого кваліфікаційного рівня, які в майбутньому поновлять склад науковців з різних галузей науки та викладацький корпус вищих навчальних закладів [2].

В Україні магістратура знаходиться на етапі становлення. Навчання студента у магістратурі повинно суттєво відрізнятись від традиційної підготовки бакалавра та спеціаліста. За таких обставин особливого значення набуває створення якісно нової системи організації професійної освіти магістрів, яка озброїть майбутнього викладача вміннями інтегрувати спеціальні, психолого-педагогічні, методичні й дидактичні знання в нестандартних ситуаціях професійної діяльності та застосовувати наявний досвід для особистісного саморозвитку і самовдосконалення. [2].

Нові суспільні вимоги до професійного навчання майбутнього викладача української літератури зумовлені соціальною потребою у радикальному поліпшенні мовної, літературної та загальнокультурної підготовки студентської молоді. Побудова навчально-виховного процесу відповідно до сформульованих нами педагогічних умов сприятиме навчання висококваліфікованих спеціалістів освітньої сфери, що виявлятиметься у їхній професійній компетентності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В останні роки у психолого-педагогічній періодиці з'являється ряд статей, присвячених з'ясуванню педагогічних умов формування певного виду компетентності фахівців різних галузей освіти та науки (В. Коваль, Л. Базильчук, Т. Філатьєва, Н. Андрійчук, С. Вітвицька та ін.). Низка дисертаційних досліджень вітчизняних науковців (В. Гуменюк, Г. Малик, Л. Олійник, О. Шестопалюк, В. Полуда, В. Ситянін, Л. Петухова, А. Шишко, Л. Бірюк, О. Семенов та ін.) зображають та вивчають особливості підготовки майбутніх працівників освітньої сфери.

Метою статті є аналіз сутності поняття «педагогічні умови», визначення та обґрунтування педагогічних умов формування професійно-методичної компетентності майбутніх викладачів української літератури вищих навчальних закладів в умовах магістратури.

Виклад основного матеріалу. Філософське розуміння умов ґрунтується на ідеї залежності визначення

ного компоненту від наявності певних обставин. Сукупність конкретних умов будь-якого явища створює середовище для його існування. Також необхідно зазначити, що умови є важливим фактором результативності, оскільки вони складають саме те оточення, в якому виникають, існують та формуються необхідні явища [11].

З погляду педагогіки, термін «умова» визначається, як сукупність перемінних природних, соціальних, зовнішніх та внутрішніх факторів, що впливають на фізичний, психічний, моральний розвиток людини, її поведінку, виховання, навчання, формування особистості. «Педагогічні умови» ж визначаються як обставини, від яких залежить та відбувається цілісний продуктивний педагогічний процес професійної підготовки фахівців, що опосередковується активністю особистості [8, с. 286].

Педагогічні умови можна розглянути як сукупність зовнішніх і внутрішніх обставин навчально-виховного процесу, від впливу яких залежить досягнення поставлених дидактичних завдань. Відтак, за характером впливу на освітній процес їх можна поділити на зовнішні та внутрішні. В. Жернов зазначає, що зовнішні умови виступають продуктом функціонування політичної, соціально-економічної, освітньої та інших систем зовнішнього середовища й реалізуються через відповідні фактори. Внутрішніми педагогічними умовами науковець визначає такі, які є похідними завданнями відповідного педагогічного процесу та являють собою сукупність педагогічних заходів, що забезпечують ефективне рішення цих завдань [3, с. 85].

Частина науковців розглядають педагогічні умови як результат відбору й застосування елементів змісту, методів, а також організаційних форм навчання для досягнення конкретних цілей і є запорукою розвитку та вдосконалення педагогічного процесу. Законірно, що результативність роботи будь-якої системи залежить насамперед від того, в яких умовах вона функціонує [6].

У нашому дослідженні ми дотримуємось думки, що педагогічні умови – це сукупність зовнішніх та внутрішніх факторів педагогічного процесу, які, з одного боку, забезпечують досягнення студентами необхідного рівня сформованості певного виду професійної компетентності, а з іншого – сприяють підвищенню ефективності навчально-виховного процесу. Оскільки навчально-виховний процес у ВНЗ повинен бути спрямований на формування професійної компетентності студента, то професійну компетентність майбутнього викладача української літератури досліджуємо, як комплекс інтегрованих професійних якостей особистості, сформованих в системі магістерської підготовки, які базуються на гуманітарних знаннях, професійно-методичних вміннях та навичках, первинному досвіді викладання філологічних дисциплін під час педагогічної практики з урахуванням уже набутого досвіду попередніми поколіннями, сформова-

ному оцінному ставленні до праці викладача та власної ролі у підготовці майбутніх поколінь. Ми розглядаємо професійну компетентність майбутнього викладача української літератури як сукупність компетентностей, що забезпечать готовність випускника магістратури до педагогічної діяльності, та поділяємо думку дослідниці О. Семеног стосовно визначення складових професійної компетентності. До таких відносимо лінгвістичну, мовну, фольклорну, літературознавчу, комунікативну, культурознавчу, педагогічну, психологічну, методичну, інформаційну, дослідницьку компетентності.

На нашу думку, методична підготовка є важливою та невід'ємною частиною професійної підготовки студента в умовах магістратури, а формування методичної компетентності обов'язкове для професійного становлення майбутніх викладачів, для здійснення подальшої трудової діяльності у педагогічному університеті. Під поняттям «методична компетентність майбутнього викладача української літератури» розуміємо набуту у процесі навчання інтегровану систему знань магістранта із теорії та історії розвитку методики викладання української літератури, сформованість відповідних методичних умінь і навичок, здобуті цінності та первинний професійний досвід, які можуть цілісно реалізовуватись на практиці. Основним завданням системи методичної підготовки майбутніх викладачів української літератури є створення відповідних педагогічних умов у магістратурі для організації ефективної навчальної діяльності студентів. Варто виділити та детально розглянути такі педагогічні умови:

- 1) організація навчально-виховного процесу у ВНЗ на засадах особистісно-зорієнтованого та компетентнісного підходу до навчання;
- 2) створення нової навчальної програми з «Методики викладання української літератури у вищій школі» та спецкурсу;
- 3) врахування психолого-педагогічних особливостей студентського віку, особистості студента та його здібностей;
- 4) реорганізація системи проведення педагогічної практики;
- 5) науково-методичне забезпечення навчально-виховного процесу;
- 6) готовність науково-педагогічного складу ВНЗ до навчання та виховання майбутніх фахівців.

Обґрунтуємо детальніше визначені нами умови. Першою педагогічною умовою визначено організацію навчально-виховного процесу вищої школи на засадах особистісно-орієнтованого та компетентнісного підходів до навчання.

Компетентнісний підхід посилює практичну орієнтацію освіти та забезпечує здатність випускника відповідати новим запитам ринку праці, мати відповідний потенціал для практичного розв'язання життєвих та професійних проблем, пошуку свого «Я» у соціальній структурі. Такий підхід орієнтує на побудову

навчального процесу, відповідно до очікуваного чи бажаного результату освіти (що буде знати і уміти студент «на виході»). Основною ідеєю компетентного підходу є зміна акценту із засвоєння знань про предмет на засвоєння знань про діяльність, на вироблення умінь не лише здійснювати, а й осмислювати її і себе як діяча. Освітній процес спрямований на формування та розвиток ключових (базових, основних) і предметних компетентностей особистості. Відтак, сучасний навчально-виховний процес повинен бути спрямований на формування загальної компетентності людини та професійної компетентності, а також розвиток майбутнього фахівця як особистості [7, с. 25].

Напрямки формування компетентного спеціаліста фокусується і у площині особистісно-орієнтованого підходу, який постає теоретичною засадою наріжної педагогічної умови формування компетентного фахівця, що виражає сучасний підхід до професійного становлення особистості: формування спеціальних якостей майбутнього фахівця не може бути здійснено поза межами розвитку так званих «побічних» здібностей. Це, відповідно, вимагає побудову такого процесу професійної підготовки у ВНЗ, у якому для формування майбутнього спеціаліста враховуються не тільки особливості фахової спеціалізації, але й створюються умови для розвитку особистості в цілому. Особистісно-орієнтована парадигма освіти спрямована на формування гармонійної особистості студента [5].

Зміст кожної навчальної дисципліни гуманітарного, психолого-педагогічного, спеціального циклів у магістратурі має формуватися з урахуванням наукової галузі знань, вимог професійної діяльності, безперервної самоосвіти і професійного саморозвитку магістранта і проєктуватися на майбутню професійну діяльність викладача вищої школи та розвиток складових професійної компетентності [10, с. 161].

Відтак, процес методичної підготовки магістрів української літератури також повинен ґрунтуватися на основі компетентного та особистісно-орієнтованого підходів. Якість підготовки магістрів забезпечуватиметься за умови співпраці викладачів різних дисциплін з метою ліквідації дублювання змісту навчальних предметів, розвитку міжпредметних зв'язків, зокрема, вивчення методичних курсів із урахуванням навчального матеріалу з педагогіки та психології вищої школи і філологічних дисциплін відповідної спеціалізації; розроблення та введення у навчальний процес інтегрованих спецкурсів, які виконуватимуть функцію інтеграційної ланки між філологічним, психолого-педагогічним, методичним блоками професійної підготовки [10, с. 274]; поєднання у процесі навчальної діяльності елементів традиційних та інноваційних технологій навчання з обов'язковим використанням сучасних комп'ютерних технологій для розвитку креативного творчого мислення майбутніх викладачів та підвищення ефективності навчаль-

но-виховного процесу; у зв'язку зі збільшенням часу та зростанням значення самостійної роботи студентів забезпечити активну участь магістрів у науково-дослідній роботі для оволодіння теорією і технологіями науково-дослідницької діяльності, що стимулює розвиток самостійності, творчого потенціалу, інтелектуальних здібностей, особистісного і професійного самовизначення [10, с. 214].

Нові підходи до організації процесу навчання та виховання у вищій школі, звичайно, можуть і повинні співіснувати разом із традиційними, спрямовуючи свою діяльність на досягнення єдиної мети: розвиток інтелектуальних та індивідуальних можливостей студентів, забезпечення їх реальною перспективою здобути знання, уміння та навички, сформувати первинний досвід та особисті ставлення до потенційних професійних питань для рівноправної конкуренції на ринку праці.

Іншою педагогічною умовою та одним із головних пріоритетів сучасної освіти є особлива увага до особистості студента, його здібностей, врахування психолого-педагогічних особливостей студентського віку, акцентування уваги у навчально-виховному процесі на пріоритетності тих, хто навчається, створення максимально сприятливих умов для різнобічного розвитку особистості студента [10, с. 132].

Визначну роль у процесі фахової підготовки майбутніх викладачів української літератури та досягненні позитивних результатів навчання відіграє індивідуальність самого студента як майбутнього педагога, його компетентність, комунікабельність, відповідальність, ініціативність, вміння реалізувати індивідуально-творчий підхід до майбутньої викладацької діяльності. Важливо, щоб професія викладача була обрана вільно й усвідомлено, завдяки чому розвиватиметься талант, інтереси, майстерність майбутнього фахівця. Магістрант із української літератури повинен володіти самобутнім мовним, літературним, педагогічним потенціалом для подальшого розвитку творчого мислення та здібностей. Мотиви творчої фахової активності, ув'язуючись у свідомості зі здібностями, стають детермінантами розвитку компетентного фахівця, коли мотивація діяльності має виражену пошуково-творчу спрямованість [5].

Вітчизняні дослідники професійної підготовки майбутніх викладачів виділяють три самостійних, але взаємопов'язаних змістово-часових періоди цього неперервного процесу: професійне самовизначення, професійне становлення, професійна адаптація. Умовою реалізації цих періодів повинне стати поглиблене самопізнання [1, с. 105].

Ми досліджуємо період професійного становлення майбутнього викладача української літератури у вищій школі, у процесі якого повинна бути сформована готовність до майбутньої професійно-педагогічної діяльності з української літератури. Відповідність суб'єктивних властивостей особистості особливостям характеру обраного фаху є важливою

передумовою формування готовності до викладацької діяльності. Готовність є важливою умовою, яка забезпечує ефективну професійну підготовку студентів магістратури, ця категорія виступає як особистісна психологічна якість, що вживається на позначення стану мобілізації всіх психофізичних систем людини, який забезпечує ефективне виконання певних дій [10, с. 124].

Стан готовності охоплює такі компоненти: мотиваційний (інтерес до діяльності, прагнення успіху); емоційний (впевненість, бажання, відповідальність); інтелектуальний (розуміння завдань, обов'язків, знання та вміння); вольовий (зібраність, здатність мобілізуватися, зосередженість, відволікання від дій, що заважають, подолання сумнівів, остраху) [1, с. 106].

Відтак, по-новому створені програми з методики викладання у вищій школі повинні охоплювати можливість та здібності всіх студентів, сприяти формуванню готовності до професійної діяльності та створенню позитивної мотиваційної настанови на професійний розвиток.

Розроблені нами навчальні програми з дисципліни «Методика викладання української літератури у вищій школі» та спецкурсу «Методична лабораторія майбутнього викладача української літератури» враховують основи особистісно-зорієнтованої та компетентнісної освіти. Оновлений курс з методики викладання української літератури у вищій школі забезпечить студентів ґрунтовними об'єктивними науковими знаннями про сучасні здобутки у галузі методики вищої школи, про традиційні та інноваційні форми та методи викладання літератури у ВНЗ, про методику аналізу художнього твору, вивчення та виконання різних видів творчих завдань програмного матеріалу.

Зміст спецкурсу «Методична лабораторія майбутнього викладача української літератури» передбачає ознайомлення з основними нормативними документами (в розділах, що стосуються вищої освіти), вимогами до підготовки майбутнього викладача української літератури, особливостями проходження магістерської педагогічної практики та специфікою викладання літературознавчих дисциплін у вищій школі.

Основним способом трансформації навчальної діяльності у професійну сьогодні виступає педагогічна практика, оскільки навчальна діяльність суттєво відрізняється від професійної за мотивами, цілями, засобами і результатами. Забезпечення взаємозв'язку навчального матеріалу зі змістом практичної діяльності при набутті студентами знань, умінь та навичок вирішення професійно-педагогічних завдань є однією з вирішальних умов професійно-методичної підготовки майбутніх викладачів.

Педагогічна практика проводиться протягом усіх років навчання у вищому навчальному закладі. Її особливістю є те, що студенти отримують можливість поглибити й інтегрувати теоретичні знання та досвід у єдину систему професійних знань, умінь і навичок. Магістерська практика проводиться фаховими кафедр

рами з метою поглиблення професійної підготовки, оволодіння магістрантами сучасними методами і формами організації навчально-виховного процесу в системі освіти, новими освітніми технологіями, методикою проведення лекційних, практичних, лабораторних занять з філологічних дисциплін, набуття досвіду самостійної, науково-методичної, організаційно-керівної діяльності, культури педагогічного спілкування, оволодіння умінням застосовувати здобуті знання у професійній діяльності та подальшій самоосвіті, формування інтегративного стилю мислення, необхідного сучасному досліднику. О. Семенов зазначає, що зміст і організація практики повинна ґрунтуватися на принципах науковості, креативності, урахування наукових інтересів магістрантів [10, с. 236].

Процес організації практичної підготовки майбутніх фахівців сприяє здобуттю студентами первинного досвіду педагогічної діяльності, формуванню власного ставлення до обраної професії та відповідальності за свою роботу, що є елементом формування їх методичної компетентності.

Обов'язковою умовою будь-якої професійної підготовки студентів ВНЗ є наявність відповідного навчально-методичного забезпечення: підручники, посібники, монографії, статті у періодиці, навчально-методичні комплекси з дисципліни. Підручників та посібників з методики викладання української літератури у вищій школі нового покоління, які б відповідали сучасним вимогам та очікуванням, ще немає. Колективи викладачів постійно працюють у цьому напрямку, створюючи для своїх студентів списки літератури до кожної дисципліни, розробляючи навчально-методичні комплекси. Навчально-методичним комплексом називаємо «створену одним авторським колективом закриту систему друкованих навчальних видань з конкретного предмету, об'єднаних концептуально, структурно, змістовно, використання якої забезпечує досягнення освітніх результатів, передбачених Державним стандартом освіти та навчальною програмою, за умов оптимальної реалізації дидактичних можливостей кожного зі структурних компонентів» [4, с. 138].

У такій ситуації надзвичайно важливим є використання на заняттях з «Методики викладання української літератури у вищій школі» інформаційних технологій та розроблення електронних навчально-методичних комплексів, до наповнення яких варто залучати студентів (створення ними презентацій, портфоліо, відеороликів та ін.), що стимулюватиме зацікавленість предметом методики, заохочуватиме до реалізації власних ідей, демонстрації креативного бачення проблеми, перетворить магістрантів з пасивного користувача на активних учасників, співавторів освітнього процесу [4, с. 139].

Ефективність виконання перерахованих вище умов залежить від готовності науково-педагогічного складу навчального закладу до навчання та виховання, формування професійної компетентності майбут-

ніх викладачів. К.В. Рудницька пропонує такі форми роботи з науково-педагогічним складом: підготовка навчально-методичних рекомендацій щодо формування певного виду компетентності; проведення методичних семінарів з метою актуалізації проблеми; проведення секційних засідань з проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців в межах науково-практичних конференцій; проведення професійних методичних тренінгів та ділових ігор [9, с. 6].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, результатом проведеного нами дослідження стало визначення педагогічних умов формування методичної компетентності майбутніх викладачів української літератури, до яких відносимо: організацію навчально-виховного процесу ВНЗ закладу на засадах особистісно-зорієнтованого та компетентніс-

ного підходів до навчання, відповідно, впровадження у освітній процес оновленого курсу «Методика викладання української літератури у вищій школі» та нового спецкурсу «Методична лабораторія майбутнього викладача української літератури»; врахування у процесі навчання психолого-педагогічних особливостей студентського віку, створення максимально сприятливих умов для розвитку особистості студента, його здібностей; реорганізація змісту та засад проведення педагогічної практики; покращення науково-методичного забезпечення навчально-виховного процесу; готовність викладачів ВНЗ до навчання та виховання майбутніх фахівців. Детальне дослідження кожної педагогічної умови окремо становить перспективи подальших наукових розвідок.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бірюк Л.Я. Комунікативна компетентність майбутнього вчителя початк. класів : теорія і технології : [монографія]. – К. ; Глухів, 2009. – 317 с.
2. Вітвицька С.С. Теоретичні засади підготовки магістрів в умовах ступеневої педагогічної освіти / С.С. Вітвицька // Інтернет ресурс : режим доступу : <http://studentam.net.ua/content/view/7736/97>
3. Жернов В.И. Теоретико-методологические основы формирования профессионально-педагогической направленности личности студента педвуза : [Монография] / В.И. Жернов. – Магнитогорск, 1999. – 116 с.
4. Захарчук-Дуке О. Сучасний погляд на підручники нового покоління для студентів-філологів ВНЗ / О. Захарчук-Дуке // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2013. – № 8 (Ч. 1.). – С. 137–142.
5. Зонь В.В. Педагогічні засади формування професійної компетентності студентів націон. ун-ту... / В.В. Зонь // Інтернет ресурс : режим доступу: http://elibrary.nubip.edu.ua/9945/3/Пед._засади_Зонь.pdf
6. Коваль В. Умови формування професійної компетентності майбутніх учителів-філологів як педа-

гогічна проблема / В. Коваль // Інтернет ресурс : режим доступу : http://zag-pedagogika.at.ua/load/umovi_..._problema/1-1-0-289

7. Побірченко Н.С. Компетентнісний підхід у вищій школі / Н. С. Побірченко // Освіта та педагогічна наука. – 2012. – № 3 (152). – С. 24–31.

8. Полонский В.М. Словарь по образованию и педагогике / В.М. Полонский. – М. : Высшая школа, 2004. – 512 с.

9. Рудницька К.В. Педагогічні умови формування професійної мовної компетентності майбутніх фахівців економ. профілю / К. В. Рудницька // Вісник Націонал. академії держприкордонслужби України. – 2013. – Вип. 1.

10. Семенов О.М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури : [монографія] / О.М. Семенов // Суми : ВВП «Мрія-1» ТОВ, 2005. – 404 с.

11. Сперанська-Скарга М.А. Педагогічні умови формування професійно-пед. іміджу майб. вчителя-філолога... / М.А. Сперанська-Скарга // Інтернет ресурс : режим доступу : http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/

REFERENCES

1. Biriuk, L.Ya. (2009). *Comunikatyvna kompetentnist maibutnogo vchytelia pochatk. klasiv: teoriia i tekhnologii*[Communicative competence of teacher of elementary school: theory and technology].Kyiv; Gluhiv [in Ukrainian].
2. Vitvytska, S.S.*Teoretychni zasady pidgotovky magistriv v umovah stupenevoi pedagogichnoi osvity* [The theoretical basis of preparation of masters in conditions of multistage teacher education]. Retrieved from <http://studentam.net.ua/content/view/7736/97> [in Ukrainian].
3. Zhernov, V.I. (1999). *Teoretiko-metodologicheskie osnovy formirovaniia professionalno-pedagogicheskoi napravlenosti lichnosti studenta pedvuza*[Theoretical and methodological bases of forming of

professional-pedagogical orientation personality of student of pedagogical higher school].Magnitogorsk [in Russian].

4. Zakharchuk-Duke, O. (2013). Suchasnyi pogliad na pidruchnyky novogo pokolinnia dlia studentiv-filologiv VNZ[Modern view on the textbook of new generation for the students-philologists].*Problemy pidgotovky suchasnogo vchytelia- Problems of preparation of modern teacher*,8 (Ch. 1.), 137–142 [in Ukrainian].

5. Zon, V.V. *Pedagogichni zasady formuvannia profesiinoi kompetentnosti studentiv natsion. un-tu*[Teaching principles of formation of professional competence of students of National University].Retrieved from

http://elibrary.nubip.edu.ua/9945/3/Ped._zasady_Zon.pdf [in Ukrainian].

6. Koval, V. *Umovy formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnix uchiteliv-filologiv yak pedagogichna problema* [Conditions of formation of professional competence of teachers of philology as a pedagogical problem]. Retrieved from http://zag-pedagogika.at.ua/load/umovi_..._problema/1-1-0-289 [in Ukrainian].

7. Pobirchenko, N.S. (2012). Kompetentnisnyi pidhid u vyshchii shkoli [Competence approach in higher education]. *Osvita ta pedagogichna nauka - Education and teaching science*, 3, 24–31 [in Ukrainian].

8. Polonskii, V.M. (2004). *Slovar po obrazovaniiu i pedagogike* [Dictionary of education and pedagogy]. Moscow: Vyisshaia shkola [in Russian].

9. Rudnitska, K.V. (2013). Pedagogichni umovy formuvannia profesiinoi movnoi kompetentnosti maibut-

nikh fakhivtsiv ekonom. profilu [Pedagogical conditions of formation of professional language competence of specialists economic profile]. *Visnik Natsional. akademii derzhprykordonsluzhby Ukrainy- Journal of the National Academy of Ukraine State Border Service*, (Vols. 1). [in Ukrainian].

10. Semenoh, O.M. (2005). *Profesiina pidgotovka maibutnih uchyteliv ukrainskoi movy i literatury* [Professional training of future teachers of Ukrainian language and literature]. Sumy: VVP «Mriia-1» TOV [in Ukrainian].

11. Speranska-Skarha, M.A. *Pedagogichnumovy-formuvanniaprofesiino-ped. Imidzhu maib. vchytelia-filologa* [Pedagogical conditions of formation of professional and pedagogical image of the future teacher-linguist]. Retrieved from http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/

В. С. Рейдало

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ФОРМИРОВАНИЯ МЕТОДИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ УКРАИНСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

В статье обоснованы педагогические условия формирования методической компетентности будущих преподавателей украинской литературы в условиях магистратуры. Истолковано содержание каждого из установленных условий и способы их реализации в учебно-воспитательном процессе высшей школы. Разъяснена суть основных понятий «педагогические условия», «профессиональная компетентность» и «методическая компетентность» будущего преподавателя украинской литературы.

Ключевые слова: педагогические условия, профессиональная компетентность преподавателя, методическая компетентность преподавателя, подготовка магистров, учебно-воспитательный процесс, высшая школа.

V. S. Reidalo

PEDAGOGICAL CONDITIONS OF FORMING METHODOICAL COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS OF UKRAINIAN LITERATURE

In Ukraine, the Masters course is in the process of formation, but its role in the modernization of higher school is great. The main task of the system of methodical training of future teachers of Ukrainian literature is the creation of appropriate conditions in the Masters course for organization the effective training of students. The article examines the problems of pedagogical conditions of formation of methodical competence of future teachers of Ukrainian literature at pedagogical university. In our study, we follow the idea that pedagogical conditions are the combination of external and internal factors of educational process, which on the one hand, ensure the achievement of the students the necessary level of formation of a particular type of professional competence, and the other – enhance the effectiveness of the educational process. The author presents the analysis views of scientistson category "pedagogical conditions" and explains the nature of each of these conditions and offers the ways of implementation in the educational process of higher education. We highlight the following pedagogical conditions. 1) Organize the educational process at universities based on student-oriented and competence-based approach to training. 2) To develop a new training program for the course "Teaching Ukrainian literature at higher school" and a special course. 3) To take into consideration the psychological and pedagogical peculiarities of student's age, personality of student and abilities. 4) Reorganize the system of the master's teaching practice. 5) To draw attention on the lack of scientific and methodical support of educational process and low willingness of scientific and pedagogical staff of the university to train and educate future professionals based on new principles of education. Explained the basic concepts of "professional competence" and "methodical competence" of the future teachers of Ukrainian literature.

Keywords: pedagogical conditions, professional competence of teacher, methodical competence of teacher, training of masters, educational process, higher school.

Подано до редакції 18.04.2014

